

Άρης Χατζηστεφάνου

*«Τ' αγάλματα είναι στο μουσείο».
«Όχι, σε κυνηγούν, πώς δεν το βλέπεις;»*

Γιώργος Σεφέρης, «Ο ηδονικός Ελπήνωρ»

Η καταστροφή και απομάκρυνση αγαλμάτων με αφορμή τις κινητοποιήσεις του **«Black Lives Matter»** θύμιζε σε αρκετές κοινωνίες τα εγκλήματα που πραγματοποιούσαν οι ηγέτες τους στο παρελθόν. Επειδή όμως ορισμένοι έχουν κοντή μνήμη, παρουσιάζουμε άλλα δέκα αγάλματα που θα μπορούσαν να αποσυρθούν από την Πολιτεία ή τους διαδηλωτές.

Ουίνστον Τσόρτσιλ

Οπαδός της ευγονικής, θαυμαστής του Χίτλερ και του Μουσολίνι, εισβολέας της Ελλάδας, εγκληματίας πολέμου στη Μέση Ανατολή και κυρίως ο άνθρωπος που ευθύνεται για τον λιμό της Βεγγάλης, ο οποίος αφάνισε σχεδόν πέντε εκατομμύρια ψυχές. Το άγαλμά του στο κέντρο του Λονδίνου, πάντως, τη γλίτωσε μόνο με ένα σύνθημα με σπρέι που έγραφε «Ο Τσόρτσιλ ήταν ρατσιστής».

Μάργκαρετ Θάτσερ

Ακόμη και αν αγνοήσουμε όσους υποστηρίζουν ότι ο νεοφιλελευθερισμός (τον οποίο εισήγαγε στην Ευρώπη) αποτελεί έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, η Σιδηρά Κυρία στήριξε και εξόπλισε αιμοσταγείς δικτάτορες όπως τον Πινοσέτ στη Χιλή και τη βασιλική οικογένεια της Σαουδικής Αραβίας. Στον πόλεμο των Φόκλαντ/Μαλβίνas βύθισε το πλοίο «Μπελγκράνο» της Αργεντινής το οποίο μετέφερε τραυματίες πολέμου. Πριν από δυο χρόνια, κανένας δήμος του Ηνωμένου Βασιλείου δεν δεχόταν να φιλοξενήσει άγαλμά της (με πιθανή εξαίρεση τη μικρή κωμόπολη του Γκράνθαμ), με αποτέλεσμα να καταλήξει σε μια αποθήκη.

Πέτρος ο Μέγας

Οι Μοσχοβίτες απορούν ακόμη γιατί η πόλη τους φιλοξενεί από το 1997 ένα μνημείο, στις διατάξεις του Αγάλματος της Ελευθερίας, για έναν άνθρωπο που όχι μόνο μετέφερε την πρωτεύουσα στην Αγία Πετρούπολη αλλά την έχτισε χρησιμοποιώντας σκλάβους. Άλλοι θυμούνται απλώς τα φρικτά βασανιστήρια με τα οποία δολοφόνησε τον γιο του αλλά και τον αποκεφαλισμό παλαιών συνεργατών του.

Μνημείο όρους Ράσμορ

Το σημαντικότερο πρόβλημα με τα σκαλισμένα πρόσωπα των Αμερικανών προέδρων στο όρος Ράσμορ (Ουάσινγκτον, Τ. Τζέφερσον, Θ. Ρούζβελτ και Α. Λίνκολν) δεν αφορά τόσο τις πράξεις των προέδρων – αν και ο Ρούζβελτ θεωρείται πατέρας του αμερικανικού ιμπεριαλισμού λόγω των εγκλημάτων πολέμου στις Φιλιππίνες. Το πρόβλημα είναι ότι το μνημείο δημιουργήθηκε σε έκταση την οποία οι ΗΠΑ αφαίρεσαν παράνομα από τους ιθαγενείς της φυλής Σιού, ενώ ο σχεδιαστής του μνημείου, Γκάτζον Μπόρκλουμ, ήταν ηγετικό στέλεχος της Κου Κλουξ Κλαν.

Λεοπόλδος Β΄ του Βελγίου

Αν και το άγαλμά του αφαιρέθηκε από την Αμβέρσα, ύστερα από τις πρόσφατες κινητοποιήσεις, δεκάδες ακόμη προτομές και επιγραφές θυμίζουν στους Ευρωπαίους πολίτες τον άνθρωπο που συντόνισε τη γενοκτονία του Κονγκό. Αφού μετέτρεψε την αποικιοκρατία σε... ΣΔΙΤ, διοικώντας τις κτήσεις του Κονγκό μέσω ιδιωτικής εταιρείας, ο Λεοπόλδος συντόνισε τη δολοφονία 10 εκατομμυρίων ανθρώπων καθώς και τον ακρωτηριασμό εκατοντάδων χιλιάδων παιδιών που δεν συγκέντρωναν τις προβλεπόμενες ποσότητες καουτσούκ. Θεωρείται από αρκετούς ιστορικούς χειρότερος από τον Χίτλερ. Όταν όμως τα θύματα είναι μόνο μαύροι, η Ευρώπη δείχνει κατανόηση.

Τζέιμς Κουκ

Τα εγκλήματα του εξερευνητή Κάπτεν Κουκ εναντίον των ιθαγενών στην Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία θεωρούνται από ορισμένους δευτερεύουσας σημασίας σε σύγκριση με τις μαζικές σφαγές της Βρετανικής Αυτοκρατορίας. Περισσότερο ενοχλεί η επιγραφή στη βάση του αγάλματός του στην Αυστραλία, που αναφέρει ότι αυτός ανακάλυψε τη χώρα το 1770. Μια φράση, η οποία εξαφανίζει τους ιθαγενείς που ζούσαν εκεί περίπου 60.000 χρόνια πριν από την άφιξή του.

Ραντχαμπίνοτ Παλ

Στον σιντοϊστικό ναό του Γιασουκούνι στο Τόκιο, όπου οι Ιάπωνες εθνικιστές τιμούν ορισμένους από τους χειρότερους εγκληματίες πολέμου του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, βρίσκεται το μνημείο του Ινδού δικαστή Ραντχαμπίνοτ Παλ. Πρόκειται για τον δικαστή ο οποίος ζήτησε την αθώωση όλων των Ιαπώνων κατηγορούμενων στις περίφημες Δίκες του Τόκιο. Σε αντίθεση με το πνεύμα που χαρακτήριζε τις Δίκες της Νυρεμβέργης, ο Παλ ισχυρίστηκε πως ούτε οι στρατιώτες φέρουν ευθύνη για τα εγκλήματα πολέμου που πραγματοποιούσαν, καθώς υπάκουαν σε εντολές ανωτέρων – τους οποίους επίσης προσπαθούσε να αθώσει.

Χάρι Τρούμαν

Ο μοναδικός Αμερικανός πρόεδρος στον 20ό αιώνα που δεν κατάφερε να μπει στο πανεπιστήμιο ξεπέρασε σε fake news ακόμη και τον Ντόναλντ Τραμπ, ισχυριζόμενος ότι η Χιροσίμα δεν ήταν πόλη, αλλά στρατιωτική βάση. Στην Ελλάδα θα τον θυμόμαστε για την εμπλοκή στον ελληνικό εμφύλιο, την οικονομική στήριξη των δωσίλογων της Κατοχής μέσω του Σχεδίου Μάρσαλ και το άσβεστο μίσος εναντίον των Ελλήνων τους οποίους αποκαλούσε «ύπουλους συνωμότες». Το άγαλμά του στην Ελλάδα τιμούν σήμερα αρκετοί «άριστοι», παρά το γεγονός ότι ο ίδιος δυσκολευόταν να συντάξει μια πρόταση χωρίς λάθη.

Φρανσίσκο Φράνκο

Αν και το κράτος της Ισπανίας φρόντισε να απομακρύνει τα περισσότερα αγάλματα που έσπερνε σε όλη τη χώρα ο δικτάτορας Φράνκο, τουλάχιστον εννέα παραμένουν σε διαφορετικές πόλεις της χώρας. Φυσικά το σημαντικότερο μνημείο είναι το μανωλείο του συνεργάτη των Ιταλών φασιστών και των Γερμανών ναζιστών, το οποίο βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα έξω από τη Μαδρίτη.

Αλλά και...

Βλαντίμιρ Μαγιακόφσκι

Ιδιοφυής ποιητής της Ρωσικής Επανάστασης, διέπρεψε σε όλα τα είδη της τέχνης και της λογοτεχνίας με τα οποία ασχολήθηκε. Παρορμητικός και ριζοσπάστης σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής του, αποτέλεσε για πολλούς το πρότυπο ανθρώπου και ποιητή. Αν μας ζητούσαν να στήσουμε τον ανδριάντα του μέσα στο σαλόνι μας, θα το δεχόμασταν με μεγάλη τιμή. Το μόνο πρόβλημα είναι ότι ο ίδιος είχε ζητήσει ρητά να μη στήσουν ποτέ αγάλματα στη μνήμη

του. Μια παράκληση την οποία η Σοβιετική Ένωση απέρριψε.

ΦΩΤΟ: Προτομή του Λεοπόλδου Β΄ του Βελγίου βαμμένη με κόκκινη μπογιά από διαδηλωτές,
Βέλγιο, 9 Ιουνίου 2020
AP Photo/Virginia Mayo

Πηγή: [efsyn.gr](https://www.efsyn.gr)